

له وهلام به پرسی " رفراندۆم " و " جیابونهوهی کوردستان " دا

ناسۆ که مال

دوای ئالوگۆرهکانی عێراق و نهمانی رژیمی به عس پرسیاریک ئاراستهی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عێراق دهکری که ئایا ههلوپرسی حزب سهبارته به رفراندۆم و ریگاچاره ی جیابونهوه چی به سه ر دیت، وهکو خۆی ده مینیته وه یاخود دهگۆردریت؟ من پرسیاره که ی " رحمان مولود " م وهک نمونه یه که هینا وه ته وه بۆ وهلام دانه وه به م پرسه . فۆرمۆلبه ندی ئەم پرسیاره به م شیوه یه خراوته پوو ریگاچاره ی ح ک ک ع چی ده بیت بۆ مه سه له ی کورد له عێراقدا و رای حزب چی ده بیت له رفراندۆمی که سه بارته به مانه وه له گه ل عێراقدا یان جیابونه وه بکریت؟

سه رته تا ئە وه بلیم که حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عێراق هه ر شیوازی رفراندۆم به شیوازی گونجاو و پیویست ده زانیت بۆ بریاردان له سه ر چاره نووسی کوردستان. رفراندۆم و راپرسی گشتی بریار ده داته ده ست خه لکی کوردستان خۆیان و ریگه ده گریته له وه ی تاله بان ی و بارزانی له مامه له ی ئیستایان له گه ل ئە مریکا و چه له بی و حکیم دا یاری به چاره نووسی خه لکه وه بکه ن. بۆیه له روی مه به ده ئی یه وه کار بۆ به رپاکردنی رفراندۆم بۆ یه کلا یی کردنه وه ی کیشه ی کورد له عێراقدا نه ک له ده ستوری حزیدا لانه برا وه به لکو پیمان وایه هه لومه رچیک ی گونجاوتر به روخانی رژیمی به عس هاتۆته ئاراهه تا خه لکی کوردستان وه لامی خۆی له و رفراندۆمه دا به مانه وه یا جیابونه وه بدات.

به لام تاکتیکی حزب له و رفراندۆمه دا چی ده بیت، ئایا له سه ر جیابونه وه ده مینیته وه یان هانی خه لک ده دات بۆ مانه وه؟ ئە م مه سه له یه ئیستا جیگای باس و سه رنجدا نه وه ی دو باره یه . به رای من هه لومه رچی تازه هه ردوو ئیحتمالی جیابونه وه و مانه وه ی له به رده م ئیمه دا دانا وه و ئیمه له چاره وانی ئالوگۆره کانداین تابزانی به کام ریگادا ده روات تا کو بریاری خۆمان به دین. که واته ریگای جیابونه وه ی پیشوو ته نها هه لبژاردنی ئیستای ئیمه نی یه و ده کریته واز له م ریگایه به یزین به لام به هه مان شیوه ش ریگای مانه وه له عێراقدا هیشتا مسۆگه ر نی یه و له وانه یه نه توانین وهک تاکتیکی گونجاو بۆ کۆتایی هینان به کیشه ی قه ومی کورد له عێراقدا هه لبیژیرین. بۆ رۆشن کردنه وه ی ئە م هه لومه رچ و هه لوپست گریه ی ئیمه و کاری ئیستامان له سه ر مه سه له ی کورد، پیویسته هه ر کام له فاکته رهکانی مانه وه و جیابونه وه له ئە وزاعی تازه ی سیاسی دا لی که به ینه وه و تیروانی کۆمۆنیزمی کریکاری له سه ر ئاینده ی ئە م کیشه یه به خینه پوو.

پرسیاریکی تازه سه بارته به تاکتیکی جیابونه وه

تیروانین و سیاسه تی ح ک ک سه بارته به چاره سه ری کیشه ی کورد له عێراقدا نه ک به ته نها له ئە ده بیاتی حزیدا له چه ند سالی رابردودا باسکرا وه به لکو حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عێراق له چه ند سالی رابردودا که مپینیکی گه وره و به رفروانی له کوردستان و له ئە وروپا به ر ئی خستبوو بۆ راکیشانی پشتیوانی جیهانی له پینا و به رپاکردنی رفراندۆم و جی به جی کردنی ریگاچاره ی جیابونه وه ی کوردستان. مه سه له ی ئە سل ی له م پرسیاره دا سه بارته به هه لوپستی تاکتیکی حزه سه بارته به جیابونه وه نه ک سه بارته به خۆی بنه مای تیروانینی حزب بۆ ریگاچاره ی کیشه ی کورد. به پی ی هه لومه رچی تازه ی عێراق ئە م حه ره که ته ی حزب بۆ جیا کردنه وه ی کوردستان روبه روی پرسیار بۆ ته وه . ئایا ح ک ک له سه ر ئە م تاکتیکی جیابونه وه یه به رده وام ده بیت؟ ئایا ئە و فاکته رانه ی زه مینه ی پیویستی و واقعی بونی ریگاچاره ی کوردستانی دروست کردبوو وهکو خۆی ما وه ته وه یان گۆرانی به سه ردا هاتوه؟ ئایا داوای جیابونه وه خزمه ت به سیناریوی ره شی شه ری قه ومی ده کات له عێراقدا یا به ر به م سیناریوی به یوگوسلافیه ده گریت؟ جیگا وریگای نو یی کیشه ی کورد چی یه له هه لومه رچی سیاسی عێراق به دوای روخانی به عسدا؟ من وهک به رپرسی ئە و حه ره که ته له چه ند سالی رابردودا به پیویستی ده زانم که وه لامی خۆم به م پرسیاره به م مه وه که ئە م رۆژانه له زۆر شوینه وه روبه رومان ده بیته وه . هه له بت ح ک ک ع به شیوه ی بریارو په سه ندکراوی حزبی هه لوپستی خۆی له سه ر ئە م مه سه له یه و هه لومه رچی تازه ی کوردستان ده خاته پوو.

ریگاچاره‌ی کیشه‌ی کورد و تاکتیکی جیابونه‌وه

منصوری حیکمهت وه مفکرو سیاست داریژی کۆمۆنیزمی کریکاری له‌سالی ۱۹۹۵دا له وتاریک به‌ناوی (له دیفاع له سه‌ربه‌خۆیی کوردستانی عیراقد) ریگاچاره‌ی کۆمۆنیزمی کریکاری بۆ مه‌سه‌له‌ی کورد و وه‌زعیته‌ی سیاسی کوردستانی عیراقی خسته‌پوو. حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق ئەم سیاست و ریگاچاره‌یه‌ی له دووبریارنامه‌دا راگه‌یاندا که یه‌که‌میان سه‌باره‌ت به‌ چاره‌سه‌ری کیشه‌ی قهومی کورده له عیراقد، وه‌ تیایدا رای ده‌گه‌یه‌نیت که ریگاچاره یان مانه‌وه‌یه له عیراقد به‌مه‌رجی دایین کردنی مافی یه‌کسانی هاوالاتی بونی خه‌لکی کورد له‌گه‌ل باقی خه‌لکی عیراقد یاخود پیاده‌کردنی مافی جیابونه‌وه و پیک هینانی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆیه. که‌ئهم بریارنامه‌یه به‌شیوه‌یه‌کی مه‌به‌ئه‌ی له‌روانگه‌ی کۆمۆنیزمی کریکاری‌یه‌وه ریگاچاره‌ی کیشه‌ی کورد له عیراقد باس ده‌کات.

به‌لام بریارنامه‌ی دووه‌میان بریتی‌یه له تاکتیکی حزب سه‌باره‌ت به‌هه‌لبژاردنی یه‌کیک له‌و دوو ریگاچاره‌یه‌ی سه‌ره‌وه له‌و هه‌لومه‌رجه‌ی دوا‌ی شه‌ری دوه‌می که‌نداوه‌وه که کوردستان پیایدا تیده‌په‌ری. حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق ریگاچاره‌ی جیابونه‌وه و پیک هینانی ده‌وله‌تیکی سه‌ربه‌خۆی غه‌یره‌قهومی و غه‌یره‌ دینی‌یه له‌کوردستان هه‌لبژارد. هه‌لبژاردنی ریگای جیابونه‌وه بۆ وه‌لام به‌ دوو کیشه‌ی بوو. یه‌که‌میان ریشه‌ی میژوویی سته‌می قهومی له‌سه‌ر خه‌لکی کورد و مانه‌وه‌ی ئەو کیشه‌یه به‌چاره‌سه‌رنه‌کراوی. دوهمیان سه‌رگه‌ردانی سیاسی کوردستان و دیارنه‌بونی ناسنامه‌ی وولاتی کوردستان و ناسنامه‌ی هاوالاتی خه‌لکه‌که‌یه‌تی.

ئهو به‌شه‌ی له‌ پرسپاری سه‌ره‌وه‌دا هاتوه سه‌باره‌ت به‌ ریگاچاره‌ی حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق بۆ مه‌سه‌له‌ی کورد له عیراقد، هه‌مان وه‌لامی مه‌به‌ئه‌ی‌یه واته یان مانه‌وه‌یه وه‌ک هاوالاتی یه‌کسان له‌عیراقد یان جیابونه‌وه‌یه و پیکه‌ینانی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆیه. تا ئەو‌کاته‌ی کیشه‌ی کورد له عیراقد چاره‌سه‌ر نه‌کریت و خه‌لکی کوردستان سته‌می قهومیان له‌سه‌ر بیت ئەم ریگاچاره‌ مه‌به‌ئه‌ی‌یه ده‌خه‌ینه‌پوو و کار بۆ پیاده‌کردنی ده‌که‌ین.

به‌لام ئەوه‌ی له‌به‌شی دوه‌می ئەم پرسپاری‌دا هاتوه که له‌ فراندۆمیکدا ئیمه‌ ده‌نگ به‌چی ده‌دین ؟ ئەمه هه‌لو‌یست گرتنی تاکتیکی‌یه بۆ جی‌به‌جی‌کردنی ئەو ریگاچاره‌ مه‌به‌ئه‌ی‌یه که که‌ په‌یوه‌ندی هه‌یه به‌و هه‌لومه‌رجه دیاریکراوه‌وه که کیشه‌ی کوردی تیا‌دیه. حزب تاکتیکی جیابونه‌وه‌ی کوردستانی هه‌لبژارد و ئەمه‌ی به‌ شیوه‌یه‌کی عه‌مه‌لی و واقیعی ده‌زانی به‌پێ‌ی بونی چه‌ند فاکتیه‌ریک. یه‌که‌م : رژیمی مه‌رکه‌زی به‌عس رژیمیکی شوقیستی عه‌ره‌بی بوو که مۆرکی قهومی عه‌ره‌بی به‌ ده‌سه‌لات له عیراقه‌وه نابوو وه‌ به‌مانه‌وه‌له‌سایه‌ی ئەو رژیمه قهومی‌یه‌دا کیشه‌ی سته‌می نه‌ته‌وا‌یه‌تی له‌سه‌ر خه‌لکی کورد وه‌کو خۆی ده‌مایه‌وه و ته‌جروبه‌ی زیاتر له‌ ۳۰ سال حاکمیته‌ی به‌عس ئەمه‌ی سه‌لمان‌دبوو. دوهم : به‌عه‌مه‌لی کوردستان له‌ ده‌سه‌لاتی رژیمی به‌عس جیا بوو. ئەم پرسپاریه‌ لیه‌دا دیته‌ پیش که‌ ئایا له‌ کاتیکدا ئەم فاکتیه‌رانه‌ گۆران حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق تاکتیکی پیشووی جیابونه‌وه‌ درێژه‌ پیده‌دات یان نا؟

بێ‌گومان تاکتیکی حزب سه‌باره‌ت به‌ مه‌سه‌له‌ی کورد په‌یوه‌ندی به‌ چوارچیوه‌ی سیاسی و ره‌وه‌ندی ئالوگۆره‌کانی ئیستای عیراق و کوردستانه‌وه هه‌یه. ده‌بیت بزاین که هه‌لومه‌رجه‌ی تازه‌ چ ئالوگۆریک به‌سه‌ر کیشه‌ی قهومی کوردا دینیت و چ سیناریۆیه‌که‌ ده‌بیته واقیع. لیکدانه‌وه‌ی ئەمانه‌ پیشینه‌ و زه‌مینه‌کانی گرتنه‌به‌ری هه‌ر تاکتیکیکی تازه‌یه که حزب ده‌یگریته‌ به‌ر.

وه‌زعیته‌ی سیاسی تازه‌ی عیراق و جیگا‌و‌ریگای کیشه‌ی کورد

به‌ روخانی رژیمی به‌عس ده‌سه‌لاتداریتی تاقانه‌ی قهومی عه‌ره‌بی شکستی خوارد و به‌م پێ‌یه سه‌رچاوه‌ی سته‌می قهومی سه‌ر خه‌لکی کورد له ئیستادا نه‌ماوه. به‌لام ئەم هه‌لومه‌رجه له‌هه‌مان کاتدا هه‌ردوو ئیحتمالی نه‌مان و سه‌ره‌له‌دانه‌وه‌ی کیشه‌ی قهومی کوردی له‌خۆگرتوه.

بزوتنه‌وه‌ی ناسیونالیزمی عه‌ره‌بی به‌شیوازیکی لاوا‌تر ده‌توانیت مۆری خۆی له‌ده‌سه‌لات له‌عیراقد بدات. به‌تایبه‌ت به‌رژوه‌ندی ئەمه‌ریکا له‌عیراقد پیویستی به‌ جو‌ریک راگرتنی هاوسه‌نگی هیزه له‌ نیوان هه‌رکام له‌ ناسیونالیزمی عه‌ره‌بی و ناسیونالیزمی کورد و شیعیدا. هه‌رکام له‌م هیزانه‌ش ده‌زانن که راده‌ی ده‌سه‌لات و مانه‌وه‌یان له‌ چوارچیوه‌ی ئەو ستراتیژه‌دا ده‌رواته‌ پیش که ئەمه‌ریکا بۆ دروست کردنی ده‌وله‌تیکی ژیرسایه‌ی خۆی له عیراقد دا‌یرش‌توه. ئەم فاکتیه‌ره‌ سیمای سیاسی ده‌سه‌لات له‌عیراقد ده‌گۆریت له‌ ده‌وله‌تیکی قهومی عه‌ره‌بی‌یه‌وه بۆ ده‌وله‌تیکی فرقه‌قهومی و فرمه‌زه‌به‌ی. به‌لام ئەم ده‌وله‌ته‌ هه‌لگری نا‌کوکی‌یه‌کی قول و فراوانه له‌گه‌ل هه‌مان ستراتیژی دروست کردنی ده‌وله‌تیکی مه‌رکه‌زی که ئەمه‌ریکا به‌شوی‌نیه‌وه‌یه‌تی. ده‌وله‌تی تازه‌ی عیراق له‌سه‌ر ئەساسی ته‌قسیمی قهومی و مه‌زه‌به‌ی زه‌مینه‌ی شه‌ری قهومی و مه‌زه‌به‌ی به‌سه‌ر سه‌ری‌وه‌ وه‌ک شمشیری دیموکلیس ده‌مینیت‌وه. ئەوه‌ی له‌م

پروژه‌ی هدا ئەم تیکه‌لاوه راده‌گیریت دەسه‌لاتی عەسکەری ئەمەریکا لە عێراقدا یە کە خۆی رۆبەرۆی نارەزایەتی جەماوەری یە و بەهەلناوسانی کیشە‌چارەسەرە‌نە‌کراوە سیاسی و ئابوریەکانی عێراق خۆی دەبیتە یەکیک لەسەرچاوەی تەقینە‌وه و توندوتیژی. هەر‌پۆیە کۆتایی هاتنی کیشە‌ی قەومی، هەرچەند بە ناوەرۆک و شیوازی جیاواز لەرابردوشە‌وه بیت، لەم پرۆژه‌ی هدا چاوەروان کراو نی‌یە.

وەزعیەتی سیاسی تازە کیشە‌ی قەومی کوردی لە چوارچێوەی ستەمی قەومی پیشووە‌وه گۆڕیوە بە شیوەی منافەسە و تەقسیمی قەومی. بە‌نە‌مانی بە‌عس ستەمی قەومی لە ئیستادا لەسەر خەلکی کورد لاچۆ بە‌لام خەتەری کیشە و تەقسیمی قەومی لەسەریان ماوە‌تە‌وه. ئەم هەلومە‌رجە ئیجتەمائی نە‌هیشتنی ستەمی قەومی تیدا هەیه ئە‌گەر مۆرکی قەومی لەدەسه‌لاتی مەرکەزی بکە‌نە‌وه و حکومە‌تیکی غەیره قەومی لەعێراقدا دامە‌زیندریت. بە‌لام ئە‌مەریکا لەعێراقدا خەریک نی‌یە دەولەتی غەیره قەومی لە عێراقدا پیک بینیت بە‌لکو ئە‌وهی لەو نە‌خشە ئە‌مەریکی‌یه دەردە‌چیت دەولەتی فرە‌قهومی و فرە مە‌زە‌ه‌بی یە. دەولەتی فرە‌قهومی سەرچاوەی سەر‌هە‌لدانە‌وهی کیشە‌ی قەومی دەبیت نە‌ک چارە‌سە‌ری مە‌سە‌لە‌ی قەومی. هەرکام لە‌بە‌شە‌کانی ئە‌م دەولەتە قەومیە ناسنامە‌ی قەومی خۆیان دادە‌برن بە‌سەر خە‌لکە‌که‌یاندا و ئە‌م منافەسە‌یه دە‌کە‌ن بە رۆخسار و ناسنامە‌ی هاو‌لاتیان. لە‌جی‌گای یە‌کسان بونی ناسنامە و مافی هاو‌لاتیان تە‌قسیم و مە‌ملە‌تی قەومی و مە‌زە‌ه‌بی بە‌سەر خە‌لکدا دادە‌سە‌پینن. لاوازی و بە‌هیزی هەرکام لە‌م لایە‌نە‌ پیناسە‌ی رە‌وا‌بون نە‌خشیته هیچ کام لە‌م لایە‌نە‌ و هە‌موویان لە یە‌ک مە‌سە‌لە‌دا شە‌ریک دە‌بن کە هیشتنە‌وهی کیشە و شە‌ری قەومی‌یه. لاچونی ئە‌م مۆرکی قەومی‌یه لە‌دەولەتی عێراقدا مە‌سە‌لە‌ی ئە‌سلی رێ‌گە‌چارە‌ی ئیستایە بۆ کیشە‌ی کورد کە ناسیونالیزمی کورد داوای ئە‌مه ناکات بە‌لکو داوای فە‌درالیزمی قەومی واتە تە‌قسیمی قەومی دەولەت دە‌کات. بە‌م پێ‌یه ناسیونالیزمی کورد خۆی بە‌شیکە لە‌هیشتنە‌وهی کیشە‌ی قەومی کورد نە‌ک چارە‌سەر‌کردنی. رێ‌گە‌چارە‌ی فە‌درالیزمی قەومی کە ناسیونالیزمی کورد داوای دە‌کا لە عێراقدا رێ‌گە‌چارە‌ی نە‌هیشتنی ستەمی قەومی نی‌یە بە‌لکو رێ‌گای هیشتنە‌وهی ئە‌م تە‌قسیم و کیشە قەومی‌یه‌یه. کیشە‌ی قەومی کورد ئیتر کیشە‌ی خە‌لکی ستەم لیکراو نی‌یە کە لە‌لایە‌ن دەولەتیکی مەرکەزی‌یه‌وه بە‌هۆی جیاوازی قەومی‌یه‌وه ستەمیان لە‌سەر بە‌لکو کیشە‌ی ناسیونالیزمی کورده لە‌گە‌ل دەولەتی مەرکەزی یان دەسه‌لاتیکی تری قەومی مە‌زە‌ه‌بی عەرە‌بی‌دا لە‌سەر دا‌بە‌شکردنی دەسه‌لات لە‌عێراقدا. بە‌م پێ‌یه چوارچێوەی کیشە‌که لە‌قالبی کیشە‌یه‌کی خە‌لک‌وه دە‌گۆ‌ریت بە کیشە‌ی شە‌ری دەسه‌لات.

مافی جیا‌بۆ‌نە‌وه ئیتر لە رێ‌گە‌چارە‌ی پیشووی چارە‌سە‌ری ستەمی قەومی یە‌وه سەرچاوە نا‌گ‌ریت. بە‌لکو پیا‌دە‌کردنی ئە‌م مافە بۆ خۆ‌پاراستن لە‌شە‌رپێ‌کی قەومی دەبیت لە‌کاتی‌کدا‌که هە‌ردوولای کیشە‌ی قەومی، دە‌یانە‌ویت بە‌رپای بکە‌ن و نە‌توانریت بە‌ری پێ‌گیریت. رێ‌گای جیا‌بۆ‌نە‌وه رێ‌گایە‌کی نا‌چاری دەبیت بۆ بە‌ر‌گرتن بە‌کارە‌سات نە‌ک مافیکی رە‌وا بۆ دیار‌یکردنی چارە‌نۆسی سیاسی. هەر‌وه‌ک نمونە‌ی بۆ‌سنە‌و هە‌رسک و کرواتیا و صربیا. ئە‌و کات جیا‌بۆ‌نە‌وهی کوردستان رێ‌گە‌چارە‌یه‌کی سیاسی دەبیت کە لە‌لایە‌ن کۆ‌مە‌لگای نیو‌دەولەتی لە‌رێ‌گای ر‌ف‌راندۆ‌میکی نازادانە‌وه ئە‌نجام‌دە‌دریت.

فاکتەری دوه‌میش لە‌ سیاسە‌تی ئی‌مه بۆ جیا‌بۆ‌نە‌وهی کوردستاندا وەزعیەتی سەر‌گە‌ردانی سیاسی کوردستان و جیا‌یی عە‌مە‌لی ئە‌و بو لە‌ دەولەتی مەرکەزی. ئیستا کە ئە‌م فاکتەرە نە‌ماوە و کوردستان بو‌تە‌وه بە‌بە‌شیک لە عێراق، ئە‌وا چارە‌سە‌ری وەزعی سیاسی کوردستان بە‌شیکە لە چارە‌سە‌ری وەزعیەتی سیاسی عێراق. مە‌سە‌لە‌ی هە‌لواسران و دیارنە‌بونی ماف و ناسنامە‌ی هاو‌لاتی‌بونی خە‌لکی کوردستان و دیارنە‌بونی ناسنامە‌ی وولات بونی کوردستان بە‌گە‌رانە‌وهی وە‌ک بە‌شیک لە عێراق حە‌ل بوە و ئیستا خە‌لکی کوردستان هاو‌لاتی‌یه‌کی عێراقین و لە وولاتی عێراقدا دە‌ژین.

کۆ‌مۆ‌نیزمی کریکاری و چارە‌سە‌ری کیشە‌ی قەومی کورد

کۆ‌مۆ‌نیزمی کریکاری ئە‌رکی ئە‌وه‌یه لە ئیستاه بە‌ر‌بە‌شک‌ل‌گرتنی ئە‌م پرۆژه‌یه‌ی شە‌ری قەومی ب‌گ‌ریت وە خوا‌زایاری دامە‌زاندنی دەولەتیکی غەیره قەومی بیت لە عێراقدا. ئە‌مه بە‌مە‌سە‌لە‌ی سەر‌ه‌کی لە ئیستادا بۆ حە‌لی کیشە‌ی کورد لە عێراقدا دە‌بینیتە‌وه. منصور حکمت هەر لە‌سەر‌ه‌تا‌وه ئە‌وه‌ی را‌گە‌یاندا کە بە‌دی‌لی ئی‌مه بۆ چارە‌سە‌ری کیشە‌ی کورد تە‌نها جیا‌بۆ‌نە‌وه نی‌یە بە‌لکو جیا‌بۆ‌نە‌وه سیه‌م‌ین ئیختیاری ئی‌مه‌یه و لە غیا‌بی بە‌دی‌لی یە‌که‌م، کە هی‌نانە‌سەر‌کاری حکومە‌تیکی سوسیالیستی، وە هەر‌وه‌ها لە‌غیا‌بی بە‌دی‌لی دوهم، کە هی‌اتنە سەر‌کاری حکومە‌تیکی غەیره‌قهومی‌یه، ئی‌مه رێ‌گە‌چارە‌ی جیا‌بۆ‌نە‌وه و پیک‌هینانی دەولەتی سەر‌بە‌خۆ‌مان هە‌لب‌بازرد. بە‌لام لە‌ئیستادا رۆخانی حکومە‌تی بە‌عس فرسە‌تیکی هی‌نا‌وه‌تە ئارا بۆ س‌رینە‌وه‌ی مۆرکی قەومی عەرە‌بی لە دەولەت و نە‌هیشتنی ستەمی قەومی لە‌سەر خە‌لکی کورد لە رێ‌گای هاتنە سەر‌کاری حکومە‌تیکی غەیره‌قهومی. کۆ‌مۆ‌نیزمی کریکاری لە ئیستاه جیا‌بۆ‌نە‌وه بە رێ‌گای پیش‌نیار‌کراو نابینیت بۆ نە‌هیشتنی گە‌رانە‌وه‌ی خە‌لکی کورد بۆ زیر ستەمی قەومی.

به لكو دهبيت ئه و ريگايانه بگريته بهر كه ناهيليت كيشه قهومی كورد ئه و ريچكهيه بگريته كه قهلهشتي نيوان خهلكي كورد له گهال باقى خهلكي عيراقدا قولتر بيته وه و كاردهكات بۆ سرينه وهی هه رچی سه رچاوه و پاشماوهی كيشه قهومی و سته می قهومی به. نايبت ريگه بدريت كه حكومه تی قهومی و فيدراليزمی قهومی بسه پينريت به سه ر خهلكي عيراق و كوردستاندا و دهبيت شيعاری دامه زراندى دهوله تيكی غهيره قهومی و غهيره مه زه بی بگريته يه كيك له شيعاره ميحوه ريه كانی خه باتی جه ماوه ری له م دوره يه دا. حزبی كۆمونيستی كريكاری عيراق بزوتنه وه يه كی سه ربه خو خوازانه نی به له كو بزوتنه وه يه بۆ چاره سه ری سته می قهومی و نه هيشتنی كيشه و ناسنامه و سنوری قهومی. ئيمه ئه و ريگايه ده گرينه بهر كه به زوترين كات كيشه و ته قسیمی قهومی ناهيليت له ئيستاندا تاكتيکی داواي دهوله تيكی غهيره قهومی له عيراقدا ده توانيت خزمهت به و هه ده فه مان بكات. چاره نوسی كيشه قهومی كورد له عيراقدا ئيستا به م مه سه له يه وه گری خواردوه و تاكتيکی ئيمه په يوه سته به راده ی ته حقیقی ئه م دهوله ته غهيره قهومی به وه. ئه م پرۆسه يه ی ئيستا ئه مريكا سه رپه رشتی دهكات بۆ دامه زراندى دهسه لات له عيراقدا ئيمكاني نی به ريگه بگريته له په ره سه ندنی كيشه قهومی له عيراقدا له سايه ی ته قسیمی ناسنامه ی هاوالاتی بون به سه ر كورد وشيعه و قهومی عه ره بی دا. له م ته قسیمه فيدرالی به دا كيشه و منافه سه ی ئه م لایه نانه ده مينيته وه و سه رچاوه ی پيكدان و نا ئارامی ده بيت.

كۆمونيستی كريكاری كاتيك ناچار ده بيت تاكتيکی جيا بونه وه پيشنيار بكات كه بزانيت هه موو جو ره ئيحتمال و ئيمكاناتيك بۆ دامه زراندى دهوله تی غهيره قهومی له عيراقدا وجودی نی به وه كيشه و ته قسیمی قهومی ئيستا كۆمه لگای عيراقی له به رده م خه ته ری سيناريۆی ره شی به يوگسلافيابوندا داناوه و جيا بونه وه ی كوردستان له عيراق ته نها ريگای ناچار يه بۆ بهرگرتن به رودانی ئه م سيناريۆيه.

له كۆتايی دا دو باره ئه وه ته ئكيد ده كه ينه وه كه له روانگه ی حزبی كۆمونيستی كريكاری عيراقوه پيوسته چاره نوسی كوردستان له لایه ن خهلكي كوردستان خو يانه وه له ريگای رفرا ندۆميكی نازادانه به سه رپه رشتی نه ته وه يه كگرتوه كان برياری له سه ر بدريت و حزبی ئيمه هه رنه م برياره به ره سمی ده ناسی به جيا له وه ی رای خو ی له سه ر جيا بونه وه بيت يان مانه وه. ئه م مافه ی خهلكي كوردستان بۆ به رپا كردنی رفرا ندۆم له سه ر چاره نوسی سیاسی كوردستان ده بيت به ره سمی بنا سريت له لایه ن هه موو هيزه ناوخو یی و نيوده وله تيه كانه وه و په يره وی لي بگريته.

ناسۆ كمال

به رپرسي كه ميینی نيونه ته وه یی رفرا ندۆم بۆ كوردستان و
ئه نداهمی مه كته بی سیاسی حزبی كۆمونيستی كريكاری عيراق
ناوه راستی ئاياری ۲۰۰۳

PO BOX 32 525 LONDON W3 8BX
TEL:07739114351 & FAX:08701382283
E.MAIL: asokamal@yahoo.com

تيپینی كوردستان نيّت:

ئه م نووسينه بيروبوچونی خاوه نه كه يه تی، كوردستان نيّت له ناوه رۆكه كهی به رپرسيار نييه.